

opfyldte Kontraktens Betingelser med Undtagelse af den allerede i Ministeriets Skrivelse af 22de April 1875 ommeldte Omstændighed, at Pladerne i Kjedernes Øverfal ikkun ere af $7/16$ inch. Lykkelse istedetfor isølge Kontrakten af $17/32$ inch.

Ved Bedømmelsen af Ansøret for denne Afvigelse fra Kontraktens Bestemmelser maa der tages Hensyn ikke blot til den formindskede Bekostning ved Kjedernes Forfærdigelse, som den ringere Lykkelse af Pladerne har medført, men ogsaa til, at den forøgede Sikkerhed for Kjedlerne, som tilsigtedes ved den større Lykkelse af Pladerne, ikke er opnaaet, medens det dog, navnlig ligeoverfor sidstnævnte Moment, ikke kan lades ude af Betragtning, at Maskinerne i anden Henseende overgaa Kontraktens Betingelser, idet de paa Prøven have indiceret omtrent 522 Hestes Kraft eller 122 over den i Kontrakten betingede.

I Genhold hertil og til de af dSrr. i Skrivelse af 25de og 29de f. M. meddelte Oplysninger om den ved Pladernes foringede Lykkelse bewirkede formindskede Bekostning, har Ministeriet fundet det passende, at der i ovennævnte Anledning afkortes i Betalingen for Maskinerne til Kanonbaaden Møen et Beløb af 500 Kroner, der tilsigtes indeholdt i den resterende Del af Kjøbesummen."

Naar Udvalgets Fleretal til Ovenstaaende skal gøre enkelte Bemærkninger, forudsender man en Udtalelse af, at det vist vilde være formaalstjenligt, om der kunde gives Statsrevisionen saadan teknisk Assistance, at den blandt Andet blev istand til at skaffe Nøgsdagen de fornødne Oplysninger, der udtæres for at udgøre en virksommere Kontrol saavel med Arbejds Ordning og Fremme paa Værftet som med dettes Forhold til de forskjellige Maskinleverandører.

Da det af Ministeriets Skrivelse af 3die f. M. fremgaar, at Pantserbatteriet „Dbin“s Maskiner nu ere endelig modtagne, og man altsaa ikke oftere vender tilbage til dette Spørgsmaal, skal Udvalget fremhæve Følgende: Efter at Firmaet Penn & Son i London havde leveret Maskinerne til „Gorm“, der vare befundne saa fyldestgørende, at der var udbetalt Fabrikanternes Extra-betaling for præsteret større Hestekraft, end der var betinget, indgav samme Firma Tilbud om Levering af Maskinerne til „Dbin“, der var ikke ubetydelig billigere end det fra Burmeister & Wain indgivne. Ikke desto mindre blev det sidstnævnte Firmas Tilbud foretrukket, ikke alene fordi det tillod at inddele Skibet i 4 vandtætte Rum, men ogsaa fordi det skulde kunne udvikle 200 Indikator Hestekraft mere end Penns, garanterede et Kulforbrug af $2\frac{3}{4}$ Lbs. pr. Indikator Hestekraft, medens Penn angav Kulforbruget til 3 Lbs. og opgav en Vægt af omtr. 44,000 Pd. mindre end Penns Maskine. Medens man her skal lade Hensynet til de vandtætte Rum uberørt, viser det sig ved Prøverne, at Burmeister & Wains Maskine ikke alene ikke i de anførte Punkter har været bedre end Penns, men endog saa ringere, idet 1) der er indiceret 246 ÷ 386 Hestes Kraft for lidt, skjøndt man havde tilladt, at der anvendtes et Damptryk af 5 Lbs. pr. □" mere end Kontrakten betinger, og Skibets Dybgaende neppe var saa stort som forudsat ved Prøven; 2) Kulforbruget har været 3,12 Lbs. pr. Indikator Hest pr. Time, og 3) Maskinerne ere komne til at veie omtr. 10,000 Pd. mere end de af Penn tilbudte. Maskinerne skulde endvidere efter Kontrakten være leverede den 1ste Juli 1873; i Statsrevisionens Betænkning for 1873—74 Side 168 siges der, at Maskinerne ikke leveredes før i December 1873, men i Marineministeriets Skrivelse af 4de Decbr. 1874 til Finantsudvalget oplyses det, at Maskinerne først fuldstændig vare leverede paa Værftet af Fabrikanterne den 16de Juni 1874, altsaa med 1 Aars Forsinkelse. Naar det ved Siden deraf hedder, at „den Forsinkelse, der har fundet Sted med Leveringen af disse Maskiner efter den i Kontrakten betingede Tid, ikke kan anses som Grund for, at Skibet er blevet sildigere færdigt“, saa taler dette ikke til Fordel for Ordningen af Arbejdet paa Værftet, men dette synes heller ikke at stemme med Ministeriets Skrivelse af 17de Juni 1876 til Statsrevisionen (Side 258), hvori det hedder, at „de Forandringer, som det som Følge heraf var nødvendigt at foretage i den foreslåede Arbejdsplan, vare væsentlig grundede paa, at Maskinerne til „Dbin“ og „Falkster“ ikke vare leverede i rette Tid.“ Forsinkelsen har for Fabrikanterne medført en Bøde af 13,500 Kr. (750 Lstr.); medens Bøden i Kontrakten var bestemt til 25 Lstr. for hver Dag, Leveringen forsinkes, altsaa beregnet for $\frac{1}{2}$ Aar omtr. 80,000 Kr., for et helt Aar omtr. 160,000 Kr. For den præsterede ringere Hestekraft er der sket et Afdrag i Kontraktsummen af 26,000 Kr.; forsaavidt som den tidligere Beregning af 5 Lstr. 10 sh. pr. Hestekraft er lagt til Grund for dette Afdrag, saa fremgaar deraf, at man er gaaet ud fra den først afholdte Prøve, ved hvilken der udvikledes en Mediumshestekraft af 2,254,3 Heste, medens Skibet dog manglede $2\frac{1}{3}$ i det for Prøven bestemte Dybgaende, hvorimod den anden Prøve, da Skibet omtrent havde det betingede Dybgaende, kun udviste 2,114,21 Hestes Kraft, skjøndt der anvendtes forøget Damptryk.

Udvalgets Fleretal har troet at burde henlede Opmærksomheden paa dette Forhold, da dette ikke egner sig til at vække Tillid til Marineministeriets Licitationsvilkkaar. Trods disse Erfaringer fort-